

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 542/2020-6

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ane Garačić, predsjednice vijeća te Perice Rosandića i Damira Kosa, članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Martine Setnik, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv izručenika J. D. T., zbog kaznenog djela pokušaja iznude iz članka 2., članka 3., članka 26. i članka 323. Kaznenog zakona Monaka, odlučujući o žalbi izručenika J. D. T. podnesenoj protiv rješenja Županijskog suda u Dubrovniku od 1. rujna 2020. broj Kv II-109/2020. (Kir-391/2020.), u sjednici vijeća održanoj 12. listopada 2020.,

r i j e š i o j e :

Prihvaća se žalba J. D. T., ukida se prvostupanjsko rješenje i predmet upućuje prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

Obrazloženje

Prvostupanjskim rješenjem Županijskog suda u Dubrovniku, pod točkom I. izreke utvrđeno je da je udovoljeno zakonskim pretpostavkama za izručenje Kneževini Monako izručenika J. D. T., sina R. E. T. i majke H. E. B., rođenog ... u S., V. B., gdje i prebiva na adresi ..., V. B., oženjenog, oca troje djece, E., državljanina V. B., na temelju naloga istražnog suca na prvostupanjskom sudu u Monaku radi vođenja kaznenog postupka zbog kaznenog djela pokušaja iznude iz članka 2., članka 3., članka 26. i članka 323. Kaznenog zakona Monaka. Pod točkom II. je odlučeno da se izručenik ne može progoniti, kazniti i biti izručen trećoj državi zbog kaznenog djela počinjenog prije izručenja, a za koje djelo nije odobreno izručenje. Također izručenik ne može biti ograničen u njegovim osobnim pravima iz razloga koji je nastao u vezi s izručenjem niti može biti izveden pred izvanredni sud.

Protiv tog je rješenja žalbu podnio izručenik J. D. T. po braniteljima, S. J. i V. G., odvjetnicima iz Odvjetničkog društva J., G. i P. iz D. (dva podneska). U obje je žalbe navedeno da se podnose iz svih žalbenih razloga, a predlaže se da Vrhovni sud Republike Hrvatske pobijano rješenje preinači i odbije zamolbu za izručenje stranca, a podredno da pobijano rješenje ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje. Budući da se te žalbe sadržajno podudaraju i nadopunjuju, s njima je postupljeno kao s jednom izručenikovom žalbom.

Sukladno članku 474. stavku 1. u svezi s člankom 495. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. - pročišćeni tekst, 91/12. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. - dalje: ZKP/08.) i člankom 81. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima

(„Narodne novine“ broj 178/04. - dalje: ZOMP), spis je prije dostave sucu izvjestitelju bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Žalba je osnovana.

Premda u žalbi ne navodi izričito da se žali zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke. 11. ZKP/08., izričajem da je prvostupanjski sud propustio navesti sve odlučne okolnosti te da je izreka rješenja nerazumljiva, izručenik upire upravo na navedenu bitnu postupovnu povredu. Protivno takvim žalbenim navodima, prvostupanjski je sud u pobijanom rješenju jasno naveo da se radi o izručenju radi vođenja kaznenog postupka, dajući pritom i razloge koje se tiču, kako pozitivnih, tako i negativnih pretpostavki za izručenje propisanih odredbama ZOMP. Također je prvostupanjski sud obrazložio i da su i Republika Hrvatska i Kneževina Monako potpisnice Europske konvencije o izručenju („Narodne novine – Međunarodni ugovori“ broj 14/1994.), slijedom čega nije bilo potrebe navoditi razloge o davanju garancija o uzajamnosti od strane Kneževine Monako. Također, s obzirom na to da je Europska konvencija o izručenju po pravnoj snazi iznad ZOMP, činjenica da u pobijanom rješenju nisu navedeni razlozi u odnosu na postojanje osnovane sumnje ne čine to rješenje nerazumljivim jer odredbama Europske konvencije o izručenju niti nije propisana obveza dostavljanja dokaza o postojanju osnovane sumnje na strani izručenika. S tim u vezi potpuno je pogrešno i pozivanje u žalbi na Odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske od 19. lipnja 2018. broj U-III-512/2018., s obzirom na to da se ta Odluka odnosi na Republiku Panamu.

Međutim, u pravu je izručenik kada u žalbi smatra da bi rješavanje ovog odnosa trebalo prepustiti Velikoj Britaniji.

Naime, izručenik je državljanin Ujedinjenog Kraljevstva koje je napustilo Europsku uniju 31. siječnja 2020. Međutim, sukladno Sporazumu o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju u tijeku je tzv. prijelazno razdoblje koje traje do 31. prosinca 2020. i u tijeku kojeg se primjenjuje pravo Europske unije. U Sporazumu navedenom u točki 3. su sadržane odredbe o zabrani diskriminacije (članak 12.) i boravku u državi domaćinu (članak 13.). Okvirna odluka o europskom uhidbenom nalogu primjenjuje se ako je tražena osoba uhićena prije isteka prijelaznog razdoblja (članak 62. stavak 1. točka b. Sporazuma). Prema podacima europske pravosudne mreže, Republika Hrvatska nije dala rezervu na članak 185. Sporazuma, tj. Republika Hrvatska predaje Ujedinjenom Kraljevstvu svoje državljane u tijeku prijelaznog razdoblja. Stoga u konkretnoj situaciji dolazi u obzir primjena standarda iz presude Suda Europske unije *Petruhhin*, prema kojoj je država članica Europske unije koja odlučuje o izručenju radi progona stranca koji je građanin Europske unije, dužna o zahtjevu za izručenje obavijestiti državu državljanstva. Država državljanstva, ako je nadležna, može izdati europski uhidbeni nalog, a država koja odlučuje o izručenju tada stranca treba predati državi državljanstva. Osim toga, država koja odlučuje o izručenju mora provjeriti ugrožavaju li se izručenjem prava iz članka 19. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (dalje: Povelja).

Odluka u *Petruhhinu*, u dijelu koji se odnosi na obavještanje države državljanstva, temelji se na zabrani diskriminacije (jer država koja odlučuje o izručenju ne izručuje svoje državljane, ali izručuje druge građane Europske unije) i slobodi kretanja unutar Europske unije. Zato je dužnost obavještanja i moguća predaja po europskom uhidbenom nalogu radi vođenja postupka u državi državljanstva manje ograničavajuća mjera. Članak 19. Povelje propisuje zaštitu u slučaju udaljavanja, protjerivanja ili izručenja. Tim člankom propisano je,

slično Konvenciji o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija), da nitko ne smije biti udaljen, protjeran ili izručen u državu u kojoj postoji ozbiljna opasnost da bude podvrgnut smrtnoj kazni, mučenju ili drugom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.

Stoga, premda Republika Hrvatska prema svom Ustavu i odredbama ZOMP nije ovlaštena izručiti hrvatskog državljanina trećim državama, dakle, onima izvan Europske unije, moći će odlučivati o izručenju državljanina Ujedinjenog Kraljevstva, odnosno Velike Britanije, prema zakonskim pretpostavkama domaćeg prava, no, samo ako Ujedinjeno Kraljevstvo ne izda europski uhidbeni nalog koji ima prednost pred zamolbom treće države, odnosno Kneževine Monako, za izručenje. Stoga je, u konkretnoj situaciji, u tom pravcu nužna razmjena informacija s Ujedinjenim Kraljevstvom, odnosno Velikom Britanijom, čiji je izručenik državljanin, i to u svrhu ispunjenja legitimnog cilja, a to je vođenje kaznenog postupka te izbjegavanja opasnosti da počinitelji kaznenih djela prođu nekažnjeno. Tek ako Ujedinjeno Kraljevstvo ne zatraži predaju svog državljanina radi kaznenog progona, prvostupanjski će sud, nakon što utvrdi postojanje zakonskih pretpostavki po domaćem pravu, donijeti odluku vezanu uz zahtjev Kneževine Monako o izručenju britanskog državljanina radi kaznenog progona. Ako dođe do te situacije, prvostupanjski sud će biti dužan provjeriti ugrožavaju li se izručenjem prava iz članka 3. Konvencije i članka 19. Povelje.

Slijedom svega navedenog, trebalo je prvostupanjsko rješenje prihvaćanjem izručeničke žalbe, na temelju članka 494. stavka 3. točke 3. ZKP/08., ukinuti te uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

U ponovljenom postupku prvostupanjski će sud postupiti na način kako je navedeno u ovom rješenju te će putem nadležnih tijela Republike Hrvatske žurno izvijestiti Ujedinjeno Kraljevstvo i zatražiti očitovanje u odnosu na izručenje njegovog državljanina državi izvan područja Europske unije – Kneževini Monako. U slučaju da Ujedinjeno Kraljevstvo ne bude zainteresirano za predaju svog državljanina, prvostupanjski će sud provjeriti bi li izručenjem moglo doći do ugrožavanja prava iz članka 19. Povelje te će ponovno provjeriti postojanje zakonskih uvjeta za izručenje prema domaćem pravu, a nakon čega će, vodeći računa da je prema izručeniku određeno jamstvo uz mjere opreza kao zamjena za ekstradicijski pritvor, žurno donijeti novu odluku koju će potom i valjano obrazložiti.

Zagreb, 12. listopada 2020.

Predsjednica vijeća:
Ana Garačić, v.r.